

Vedtatt 12.12.2019

Retningslinjer for bærekraft i Samfunnsløftet

1. Gjennomgående bærekraft

Samfunnsløftet er konsernets strategi for utdeling av samfunnsutbytte til vår største eier - det nordnorske samfunnet. Strategien ble laget i 2018, basert på mer enn 10 000 innspill fra innbyggere i hele Nord-Norge, om hvordan pengene bør forvaltes for å skape verdiskaping og utvikling i Nord-Norge.

Et eksternt samfunnsråd satt sammen av representanter fra ulike næringer og deler av landsdelen bistod SpareBank 1 Nord-Norge i strategiarbeidet, og samfunnsrådet identifiserte blant annet fem gjennomgående forutsetninger og verdier for Samfunnsløftet, som også de enkelte initiativ og tiltak skal fremme og måles mot. **Bærekraft** er det første av disse gjennomgående forutsetningene. De andre er kunnskap, tverrfaglighet, tyngdekraft og engasjement. Retningslinjene i dette dokumentet omhandler hvordan bærekraft som gjennomgående forutsetning for Samfunnsløftet forvaltes.

Strategien er vedtatt av styret i SpareBank 1 Nord-Norge september 2018, og har en varighet ut 2020. Overordnede styringsdokumenter for disse retningslinjene er forretningsstrategi, risikostrategi, etiske retningslinjer og policy for bærekraft og samfunnsansvar. Ambisjon, formål og prinsipper nedfelt i policy for bærekraft og samfunnsansvar er styrende for alle våre retningslinjer.

2. Bærekraftsmål og delstrategier

For at Samfunnsløftet skal bidra til bredden i FNs bærekraftsmål ble strategien delt inn i de fem kategoriene: *arenaløftet*, *ungdomsløftet*, *innovasjonsløftet*, *lokalsamfunnsløftet* og *kunnskapsløftet*, i tillegg til et årlig temaløft.

2.1 Temaløftet

Det årlige temaløftet skal hvert år møte et utvalgt bærekraftsmål. Som eksempel kan nevnes at i Samfunnsløftets første år var temaløftet innrettet for å bidra til FNs bærekraftsmål

14: Liv under vann, særlig delmål 14.1 om å redusere forurensning forårsaket av marin forurensning.

2.2 Øvrige løft

For de øvrige løftene er innsatsområdene valgt, operasjonalisert og definert for at Samfunnsløftet i sum skal være et av SpareBank 1 Nord-Norges og landsdelens verktøy for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

2.2.1 Kunnskapsløftet

Kunnskap ligger til grunn for SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet, for SpareBank 1 Nord-Norges arbeid med bærekraft, og for Samfunnsløftet for å sikre at det av vårt overskudd som pløyes tilbake til samfunnet, går til initiativ og innovasjonsprosjekt som har relevans og som kan utløse positive samfunnsøkonomiske ringvirkninger over tid. Kunnskapsløftet skal bidra til å fremme kunnskap som understøtter varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst for landsdelen.

Kjernen i kunnskapsløftet er Kunnskapsbanken. Kunnskapsbanken inneholder data og kunnskap om Nord-Norge, og det er her utvidet kunnskapsgrunnlag nødvendig for både selve arbeidet med bærekraft og for å kunne vurdere tildeling av midler via Samfunnsløftet primært finnes. Kunnskap tangerer samtlige 17 bærekraftsmål, men med hovedfokus på mål 8 «Anstendig arbeid og økonomisk vekst».

Gjennom kunnskapsløftet skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til:

- å tilgjengeliggjøre reell og uhilda kunnskap som bidrar til at landsdelen går i samme retning
- å maksimere effekten av kunnskapsbasert og bærekraftig verdiskaping for landsdelen
- å styrke næringslivet, offentlig sektor, utdanningssektoren og andre beslutningstakere gjennom relevante kunnskapsgrunnlag og fakta

2.2.2 Arenaløftet

Gjennom arenaløftet skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til:

- lokale møteplasser og byrom som skaper aktivitet
- opprustning av anlegg for idrett, kultur
- initiativ og samarbeid som fremmer og skaper kultur fra og i nord
- bolyst, lokal identitet og tilhørighet

Arenaløftet har derfor et særlig potensial for å bidra til de følgende av FNs bærekraftsmål, som eksterne søknader om støtte og proaktive tiltak blir vurdert mot:

3: God helse som skal «*Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 3.4 på punktet om å fremme mental helse og livskvalitet.

4: God utdanning som skal «*Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 4.7 om å fremme menneskerettigheter og likestilling samt verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.

5: Likestilling mellom kjønnene som skal «*Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 5.1 om å gjøre slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden, 5.5 på punktet om å sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer i beslutningsprosessene i det offentlige liv.

8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst som skal «*Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 8.9 om å fremme en bærekraftig turistnæring som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.

10: Mindre ulikhet som skal «*Redusere ulikhet i og mellom land*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 10.2 på punktet om å fremme sosial inkludering, uten hensyn til alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status.

11: Bærekraftige byer og samfunn som skal «*Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 11.4 om å sikre verdens natur- og kulturarv, 11.7 om allmenn tilgang til trygge, inkluderende og lett tilgjengelige grøntområder og offentlige rom samt 11a om positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale utviklingsplaner.

12: Ansvarlig forbruk og produksjon som skal «*Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 12.5 om å redusere avfallsmengden gjennom gjenvinning og ombruk, 12.8 om å sikre at alle i hele verden har relevant informasjon om og er seg bevisst en bærekraftig utvikling og en livsstil som er i harmoni med naturen, 12.b om å utvikle og innføre metoder for å overvåke konsekvensene av en bærekraftig utvikling på en turistnæring som er bærekraftig, skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.

14: Liv under vann som skal «*Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*». Arenaløftet skal særlig bidra til delmål 14.1 om å forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, herunder forurensning forårsaket av marin forøpling og næringsstoffer.

2.2.3 Lokalsamfunnsløftet

Gjennom lokalsamfunnsløftet skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til:

- lokal aktivitet og lokale arrangement
- utstyr til idrett og kulturaktiviteter
- dugnadsaktivitet og frivillig arbeid
- bolyst, lokal identitet og tilhørighet

Lokalsamfunnsløftet har derfor et særlig potensial for å bidra til de følgende av FNs bærekraftsmål, som eksterne søknader om støtte og proaktive tiltak blir vurdert mot:

3: God helse som skal «*Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 3.4 på punktet om å fremme mental helse og livskvalitet.

4: God utdanning som skal «*Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 4.7 om å fremme menneskerettigheter og likestilling, freds- og en ikkevoldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.

5: Likestilling mellom kjønnene som skal «*Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 5.1 om å gjøre slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden, 5.5 på punktet om å sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer i beslutningsprosessene i det offentlige liv.

8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst som skal «*Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 8.9 om å fremme en bærekraftig turistnæring som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.

10: Mindre ulikhet som skal «*Redusere ulikhet i og mellom land*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 10.2 på punktet om å fremme sosial inkludering, uten hensyn til alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status.

11: Bærekraftige byer og samfunn som skal «*Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige*».

Lokalsamfunnsløftet skal særlig bidra til delmål 11.3 om integrert og bærekraftig bosettingsplanlegging.

2.2.4 Ungdomsløftet

Gjennom ungdomsløftet skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til:

- talentutvikling
- ung kompetanse, framtidstro og livsmestring
- at Nord-Norge beholder ungdommen

Ungdomsløftet har derfor et særlig potensial for å bidra til de følgende av FNs bærekraftsmål, som eksterne søknader om støtte og proaktive tiltak blir vurdert mot:

3: God helse som skal «*Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder*».

Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 3.4 på punktet om å fremme mental helse og livskvalitet, 3.5 om å styrke forebygging og behandling av misbruk, blant annet av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol.

4: God utdanning som skal «*Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle*». Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 4.1 på

punktet om å sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem relevant og reelt læringsutbytte, 4.7 om å fremme menneskerettigheter og likestilling, freds- og en ikkevoldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.

5: Likestilling mellom kjønnene som skal «*Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling*». Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 5.1 om å gjøre slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden og 5.5 på punktet om å sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer i beslutningsprosessene i det offentlige liv.

8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst som skal «*Fremme varig, inkluderende og*

bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle». Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 8.5 om å oppnå full og produktiv sysselsetting og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, deriblant ungdom og 8.6 om betydelig redusere andelen unge som verken er i arbeid eller under utdanning eller opplæring.

10: Mindre ulikhet som skal «*Redusere ulikhet i og mellom land*». Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 10.2 på punktet om å fremme sosial inkludering, uten hensyn til alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status og 10.3 om å sikre like muligheter og redusere forskjellsbehandling, blant annet ved å avskaffe diskriminerende lover, politikk og praksis og ved å fremme lovgivning, politikk og tiltak som er egnet til å nå dette målet.

16: Fred og rettferdighet som skal «*Fremme fredelige og inkluderende samfunn med sikte på*

bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer». Ungdomsløftet skal særlig bidra til delmål 16.7 om å sikre lydhøre, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser på alle nivåer og 16.10 om å sikre allmenn tilgang til informasjon og beskytte grunnleggende friheter, i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler.

2.2.5 Innovasjonsløftet

Gjennom innovasjonsløftet skal SpareBank 1 Nord-Norge bidra til:

- økt innovasjon og nytenking
- nye eller bedre prosesser eller produkt som er viktige for Nord-Norge
- økt innovasjonstakt i eksisterende næringsliv

Innovasjonsløftet har derfor et særlig potensial for å bidra til de følgende av FNs bærekraftsmål, som eksterne søknader om støtte og proaktive tiltak blir vurdert mot:

7: Ren energi for alle som skal «*Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle*». Innovasjonsløftet skal særlig bidra til delmål 7.a på punktet om å lette tilgangen til forskning og teknologi på området ren energi, herunder fornybar energi, energieffektivisering og en avansert og renere teknologi for fossilt brensel, samt fremme investeringer i energinfrastruktur og teknologi for ren energi.

8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst som skal «*Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle*».

Innovasjonsløftet skal særlig bidra til delmål 8.2 om å øke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk modernisering og innovasjon, 8.4 om å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser.

9: Innovasjon og infrastruktur som skal «*Bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon*». Innovasjonsløftet skal særlig bidra til delmål 9.4 om å oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet og 9.5 på punktene om å styrke oppgradere næringslivssektorenes teknologiske evne og kapasitet i ved å stimulere til innovasjon.

12: Ansvarlig forbruk og produksjon som skal «*Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre*». Innovasjonsløftet skal særlig bidra til delmål 12.5 om å redusere avfallsmengden gjennom gjenvinning og ombruk og 12.b om å utvikle og innføre metoder for å overvåke konsekvensene av en bærekraftig utvikling på en turistnæring som er bærekraftig, skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.

14: Liv under vann som skal «*Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling*». Innovasjonsløftet skal særlig bidra til delmål 14.1 om å forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, herunder forurensning forårsaket av marin forøpling og næringsstoffer.

3. Søkers vurdering og rapportering

Alle som søker støtte fra Samfunnsløftet velger og begrunner hvilke av FNs bærekraftsmål prosjektet har potensial til å bidra til.

Måloppnåelsen er med i den senere rapporteringen av prosjektet. Plikten til vurdering og rapportering sprer kunnskap om FNs bærekraftsmål og fremmer derfor mål **17: Samarbeid for å nå målene**. Derfor skal også bærekraft vektlegges i kommunikasjonen der dette er hensiktsmessig.

Søkers egen vurdering og rapportering av prosjektets skjæringspunkt mot FNs bærekraftsmål kommer i tillegg til SpareBank 1 Nord-Norges egne vurderinger slik de er gjort rede for i kapittel 2.

4. Riskovurdering

Risikoen for brudd på retningslinjene for samfunnsansvar og bærekraft for Samfunnsløftet er vurdert til å være lav.

Risikoen for brudd på retningslinjene er størst innenfor følgende prosesser:

- Søker gir feil informasjon i søknaden.
- Søker har ikke nødvendig fullmakt/signaturrett på vegne av den de søker for.
- Søker er ikke tilstrekkelig bevisst på om det er bærekraftsutfordringer knyttet til sitt tiltak.
- Søker stiller ikke krav til sine leverandører.

5. Kontrollrutiner

Penger som utbetales fra Samfunnsløftet, kommer fra samfunnets andel av overskuddet i SpareBank 1 Nord-Norge. Vi har strenge rutiner for å motarbeide hvitvasking og skjulte eierforhold, som også gjelder all utbetaling fra Samfunnsløftet.

Minimum årlig skal det foretas en gjennomgang av alle tildelinger som er gjort. Dette for å sikre at retningslinjene overholdes. Dersom det avdekkes brudd på retningslinjer skal dialog med søker opprettes, hvor de blir bedt om å komme med forbedringstiltak.

Basert på tilbakemeldingene fra søker skal følgende vurderes:

1. Avvikle støtten til prosjektet basert på alvorlighetsgraden av bruddet.
2. Opprettholde støtten, basert på de tilbakemeldinger og forbedringstiltak som iverksettes fra søker.